VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER OP DONDERDAG 17 JUNI 2021

Onderwerp: Sessieverzoek gehele raad inzake Werk en Inkomen

Voorzitter: dhr. P.J. de Baat

De leden: dhr. R. Ahmed Khatab, mw. M.E. Ballieux-Hamel, mw. N.M. Elfers, mw. J.B. Kamsteeg, dhr. R. Kenselaar, mw. K. Kliphuis, dhr. J.A. Kos, mw. C.F.M. van der Meij, mw. I.C. Vink-Albrecht, dhr. J.P.H. de Vries

Griffier: mw. E.H.M. Ouwehand-Brussel

Portefeuillehouders: dhr. J.G. Rip

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Welkom allemaal bij de sessie Werk en inkomen. GroenLinks heeft de sessie aangevraagd en krijgt straks wat meer tijd, maar vooraf heb ik een verzoek van de wethouder, hij wil even het woord. Gaat uw gang.

Wethouder RIP: Ja voorzitter, dank u wel. Voorzitter, een aantal van u heeft vorige week de informatieve bijeenkomst van de TransforMeerMonitor meegemaakt. Daar is een aantal vragen gesteld. De vragen zijn beantwoord. Evenzo de beantwoording van de technische vragen die we deze week hebben ontvangen over de sessie van vanavond. Ik heb de antwoorden hier bij me, maar u krijgt ze morgen per e-mail. Dat wil ik even meegeven. We waren niet in staat om dat voor deze sessie bij u te brengen. Maar ze komen eraan, als u er echt behoefte aan hebt dan kan ik de vraag en het antwoord oplezen. Daar wil ik het bij laten.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan kijk ik even rond, wie wil het woord? Mijnheer De Vries, ChristenUnie-SGP. Oh, eigenlijk hoort het zo te zijn dat mevrouw Ballieux als eerste het woord krijgt omdat GroenLinks de sessie heeft aangevraagd.

Mevrouw BALLIEUX: Misschien even goed om te zeggen dat dit er een is van het kwartet. Sla mijn extra minuten maar hoofdelijk om zou ik zeggen.

De VOORZITTER: Wilt u niet als eerste het woord? Oké, dan ga ik naar de heer De Vries.

De heer DE VRIES: Laten we dan maar direct beginnen mijnheer de voorzitter. Voorzitter, een breed scala aan onderwerpen kwam voorbij toen ik me voorbereidde op deze sessie. De evaluatie van het Regionaal Werkcentrum, RWC. De naar verhouding lage instroom naar bijstandsuitkeringen. De economische krimp, landelijk en in de regio. En de ontslagen, respectievelijk via de NOW in dienst gehouden werknemers. De grote afstand tot de arbeidsmarkt van de in de stukken genoemde groep D, die een fors deel van onze bijstandsgerechtigden uitmaakt. Een rapport van het SCP, waaruit blijkt dat mensen met een beperking lastiger aan werk komen. Een bericht van het CPB, dat aangaf dat de economie zich waarschijnlijk in een rap tempo gaat herstellen. Zoals we nu bijvoorbeeld zien in de horeca. Het gegeven dat 7% van de jongeren in deze rijke gemeente in armoede opgroeit. En maandag nog het bericht van De Nederlandsche Bank die het eerdere optimistische herstelscenario van het

CPB nog eens bevestigt. 3% dit jaar erbij, 3,7% volgend jaar. En omdat het in deze regio altijd nog wat extremer gaat dan elders in het land, naar boven dan wel naar beneden, kunnen we met optimisme naar de toekomst kijken. De fractie van ChristenUnie-SGP is positief over de samenwerking in de regio om het opnieuw aan werk helpen van mensen via het RWC te laten lopen. De regeling loopt nog tot eind 2022 en naar ons idee moet dat ruimschoots voldoende zijn om de grootste nood op dit terrein te ledigen. Zo een verhaal als van Nandy is een mooie illustratie van hoe iemand ook in een heel andere branche weer aan de slag kan komen. Het zal natuurlijk niet altijd zo makkelijk gaan. Waar we vooral aandacht voor vragen, het thema van de Tweede Kamerverkiezing van de ChristenUnie was: kiezen voor wat echt telt, is aandacht voor de kwetsbaren. Hen datgene aanreiken waar ze werkelijk behoefte aan hebben. Geef daar zelf als gemeente ook het goede voorbeeld in. Zorg dat iedereen zijn of haar leven kan inrichten en leven op een manier dat men dat leven als waardevol ervaart. Zoals het SCP al schreef: zelfredzaamheid is misschien een mooie leus, maar voor een groep mensen onhaalbaar. Zadel ze daar dan ook niet mee op en ga de mantelzorg niet uitkleden maar meer faciliteren. Tot zover voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Vink van het CDA, gaat uw gang.

Mevrouw VINK: Dank u wel voorzitter. Vanavond bespreken we de laatste aangevraagde sessie. Onze arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam wordt hard geraakt door de coronacrisis. De economie in Noord-Holland kromp met 7% ten opzichte van 2019 en in Haarlemmermeer zelfs met 18%. Schiphol is de grootste oorzaak. Minder vliegverkeer, weinig autoverhuur, winkels en horeca die niet open zijn. Het RWC heeft daar goed op ingespeeld. Er is in zeer korte tijd een organisatie neergezet om bedrijven met elkaar te verbinden en mensen zo snel mogelijk van werk naar werk te begeleiden. Dit kan ook van tijdelijke aard zijn. Wij zien ook dat er mensen door tussenkomst van het RWC nu in een andere branche werkzaam zijn. Bijvoorbeeld de stewardess in de zorg of een taxichauffeur die bij de benzinepomp is gaan werken. Door samenwerking hebben alle partijen binnen de arbeidsmarktregio eenzelfde duidelijk overzicht wat er speelt en wat de trends zijn op de arbeidsmarkt. Door de korte lijnen kan er snel worden geschakeld. Dienstverlening is opgezet en georganiseerd zonder duidelijk vastgelegde kaders. Gedurende het jaar is er vooral uit de praktijk geleerd. Complimenten dat het in een relatief kort tijdsbestek allemaal is neergezet. Voor de komende periode is dan een plan van aanpak en kaders vastleggen voor de toekomst. Iedere arbeidsmarktregio heeft vanuit het rijk opdracht gekregen om een regionaal mobiliteitsteam op te richten voor begeleiding aan individuele werkzoekenden. Deze is in de arbeidsmarktregio Amsterdam voornamelijk uitgevoerd door het UWV en de gemeenten die zijn gekoppeld aan het RWC. Tot en met 2021 en 2022 wordt dit bekostigd uit gelden die door het rijk voor de regio beschikbaar worden gesteld. Mijn fractie vindt het zeker de moeite waard om te kijken of het RWC op een of andere manier kostendekkend gecontinueerd kan worden na 2022. Voor corona werden voornamelijk inwoners in onze gemeente met een bijstandsuitkering ondersteund. Maar alle gemeenten hebben nu vanuit het rijk de opdracht om inwoners die hun onderneming of werk dreigen kwijt te raken, of kwijt zijn, te helpen. Door de coronacrisis is helaas voor mensen met arbeidsbeperking de kans op een baan nauwelijks verbeterd en misschien zelfs wel verslechterd. En juist deze groep houdt de grootste afstand tot de arbeidsmarkt. Voor degene waarbij terugkeer naar de arbeidsmarkt nog niet haalbaar was, is vrijwilligerswerk een mooie stap. Maar ook dit traject heeft heel lang stilgelegen. Hopelijk, met de versoepelingen die er nu komen, krijgen deze mensen ook weer een kans. De dorpshuizen gaan weer open en er worden weer activiteiten opgestart waar deze mensen aan kunnen deelnemen. Misschien is er ook een mogelijkheid om onze inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt te zijner tijd mee te nemen in het RWC. Niemand weet wanneer de crisis zal eindigen. Het aantal faillissementen is nu nog laag. Maar pas als straks de uitgebreide steunpakketten eindigen zullen de resultaten zichtbaar worden. Veel ondernemingen hebben onder andere regelingen getroffen met de belasting.

De VOORZITTER: Mag ik een onderbreking want mevrouw Ballieux wil een interruptie plegen.

Mevrouw BALLIEUX: Ja, dank u wel voorzitter. We hebben AM match, dat is speciaal, opnieuw, in het leven geroepen of getransformeerd tot een plek waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk worden geholpen. Ik zou het persoonlijk heel erg jammer vinden als het RWC en AM match gaan concurreren. Ik ben benieuwd wat u ervan vindt.

De VOORZITTER: Mevrouw Vink, gaat uw gang

Mevrouw VINK: Dat was ook niet mijn insteek, maar als er straks bij het RWC misschien bedrijven zijn die toch mensen met een arbeidsbeperking zouden kunnen plaatsen vind ik het toch wel goed als daar ook over wordt nagedacht. Want deze groep heeft het al heel lastig op de markt en nu door de coronacrisis helemaal. Als wij op een of andere manier daar nog een extra steentje aan kunnen bijdragen, dan moeten we dat zeker niet nalaten. Dat was mijn bedoeling.

De VOORZITTER: U heeft nog ruim een minuut voor uw verdere inbreng.

Mevrouw VINK: Veel ondernemingen hebben met de belasting regelingen getroffen en moeten misschien te veel ontvangen gelden terugbetalen. Dan heb ik nog een opmerking. Ik heb het al eerder gezegd. Als ik op de website van de gemeente kijk zie ik nu alleen maar over Tozo en TONK, niets over het RWC Amsterdam. Misschien is het toch een puntje om hier nog eens naar te kijken. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan kom ik bij de heer Kos, Forza!

De heer KOS: Ja, dank u wel voorzitter. Haarlemmermeer is door de coronamaatregelen van het kabinet in economische zin bovengemiddeld zwaar getroffen. Dit heeft uiteraard negatieve gevolgen voor de werkgelegenheid. Wat Forza! betreft zijn er twee belangrijke oplossingsrichtingen. Geef ondernemers weer de ruimte om te ondernemen en lever maatwerk om het publieke leven en daarmee de werkgelegenheid te stimuleren. Het tweede element is een oproep om de burger weer ruimte te geven om te consumeren. Nu het aantal besmettingen richting nihil gaat ontstaat het gevaar dat we aan allerlei veiligheidsregels blijven vasthouden omdat het moet. Terwijl ze niet langer nodig zijn en alleen nog maar een belemmerend economisch effect hebben. Haal alle onnodige COVID-belemmeringen weg en laat de markt gewoon weer vrij zijn. In een vrije markt zal in Haarlemmermeer als een van de allersterkste economische regio's van Nederland de werkgelegenheid weer snel normaliseren. De fractie van Forza! heeft kennisgenomen van de verrichtingen van het RWC. De vraag die bij onze fractie direct opkwam is: voor welk marktfalen wordt hier een oplossing geboden? Er zijn immers al uitzendbureaus, omscholingstrajecten en trajecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. 121 mensen die hun werk houden of nieuw werk hebben is natuurlijk heel erg mooi, maar wat Forza! betreft lag er al voldoende gereedschap in de kist om deze problemen aan te pakken. De intentie is ongetwijfeld goed en er zal zeker ruimte zijn voor procesmatige verbeteringen, maar de kernvraag blijft: waarom

De VOORZITTER: Mijnheer Kos, u krijgt een interruptie van mevrouw VVD.

Mevrouw KLIPHUIS: Heel fijn, mevrouw VVD. Ik wil graag aan de heer Kos vragen of hij heeft meegekregen dat het RWC is opgericht omdat UWV en gemeente de dienstverlening samen wilden aanbieden om zo te voorkomen dat mensen in de bijstand en in de WW kwamen, waarbij ze echt een obstakel hebben geslecht in de regelgeving en dienstverlening. Dus het zag niet zozeer op het inspringen

op een leemte die uitzendbureaus niet zouden opvullen, maar was veel meer het weghelpen van een administratief obstakel om mensen sneller aan het werk te helpen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Nog even voordat u het woord krijgt, mevrouw Van der Meij, D66.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter. Uw bijdrage roept vragen op, vandaar. In aanvulling op mevrouw Kliphuis van de VVD, het RWC is heel voortvarend opgezet maar alle arbeidsregio's moeten ermee aan de slag en er is landelijk budget voor. Het was niet echt een vraag of, maar meer hoe. Is u dat bekend?

De VOORZITTER: Mijnheer Kos, gaat uw gang.

De heer KOS: Ja voorzitter, dank u wel. Dat is ons bekend. Ik noemde net ook het aantal van 121. Ik denk dan: als dit wordt opgetuigd en als dit dan het resultaat is, wat is dan de meerwaarde als je al die andere dingen ook al hebt, wat net ook de discussie met GroenLinks en het CDA was.

De VOORZITTER: Maakt u uw termijn maar af.

De heer KOS: Ja, dat ga ik doen. Forza! ziet weinig in een verdere versnippering van initiatieven die mensen naar werk begeleiden, iets met bomen en bos. Dus wat ons betreft is het RWC geen blijvertje. Tot slot voorzitter, de collega's van de VVD hebben op het thema werkgelegenheid ook een notitie geschreven. Ondanks dat ze zich nu vandaag zelfs in Forza! kleuren hebben uitgedost liggen we programmatisch veelal ver uit elkaar. Desondanks willen we graag, daar we mogelijkheden zien, meedenken. We zouden met name het idee willen omarmen om jongeren een extra steuntje in de rug te geven om in deze tijden aan het werk te komen. Daarnaast zouden wij aandacht willen geven aan de doeltreffendheid van de initiatieven. Zeker als het gaat om het uitgeven van belastinggeld van onze burgers aan banen die tot stand komen middels subsidie. Dan moeten we toch echt heel inzichtelijk krijgen hoe die investering zich daadwerkelijk uitbetaalt. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Kamsteeg, PvdA.

Mevrouw KAMSTEEG: Even wil ik Forza! uit de droom helpen. Dit is geen oranje maar rood, dus geen toenadering in die zin. Verder is iedereen die het met onze ideeën eens is natuurlijk altijd welkom. Dan ga ik nu met mijn bijdrage beginnen. We spreken vanavond over werk en inkomen op verzoek van de gehele raad. Deze sessie is in december 2020 aangevraagd omdat er grote zorgen waren over de gevolgen van de coronacrisis voor de inwoners van onze gemeente. Met een toename van 140 bijstandsgerechtigden in 2020. En op dit moment zelfs maar 10 meer dan eind 2019, lijkt dit echter te meevallen. De reden voor deze nog geringe toename wordt gezocht in het aantal coronasteunmaatregelen die nu nog lopen. Het zou dus best stilte voor de storm kunnen zijn. In juni 2020 is gestart met het RWC Groot-Amsterdam om mensen van werk naar werk te begeleiden. In de periode van juni 2020 tot juni 2021 zijn er voor Haarlemmermeer 37 herplaatsingen geweest. Op dit moment ontvangen 2868 inwoners een WW-uitkering. Dit betekent dat slecht 1,27% herplaatst is. De PvdA vindt dit een mager resultaat. Het succes van dit werkcentrum moet zich wat de PvdA betreft dan ook nog gaan bewijzen wanneer de verwachte ontslaggolf daadwerkelijk gaat plaatsvinden en de PvdA vindt het veel te vroeg om van een succes te spreken. Bij de becijferde schadelastbeperking heeft mijn fractie de nodige vraagtekens. Hoe het bedrag van € 14.000,00 per herplaatste inwoner tot stand is gekomen hebben wij niet kunnen achterhalen. Wij horen dit graag van de portefeuillehouder en als dit te technisch is mag het uiteraard ook schriftelijk. Mijn fractie is verheugd te lezen dat een aantal aanbevelingen uit onze notitie Meerwerk voor meer geïmplementeerd zijn in het RWC. Zoals één loket, scholing en matchmakers. Wij missen hierbij wel de aandacht voor jongeren. Zij hebben hun opleiding

niet kunnen afronden door een gebrek aan stageplekken. En het behalen van een startkwalificatie is van essentieel belang voor het vinden van werk. Het percentage jongeren in de bijstand is in Haarlemmermeer hoger dan landelijk. Wat gaat de gemeente doen om deze groep actief te benaderen om zo te voorkomen dat dit een verloren generatie wordt? Tot slot voorzitter vraagt de PvdA aandacht voor werknemers met een achterstand tot de arbeidsmarkt. Niet alleen degene met een loonwaarde tot 70%, daar hebben we AM match voor, die dat uitstekend doet, maar ook de werknemers met een loonwaarde tussen de 70% en 100%. Deze werknemers zijn in tijden van crisis meestal de eersten die hun baan verliezen en moeilijker herplaatsbaar. Zorg voor een goede samenwerking tussen het RWC, het Werkgeversservicepunt en het House of Skills. Informeer werkgevers actief over de subsidiemogelijkheden voor deze groep werknemers. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Kliphuis, VVD.

Mevrouw KLIPHUIS: Dank u wel voorzitter. Ik vind mevrouw VVD ook heel erg leuk klinken eerlijk gezegd. We zitten hier bij elkaar omdat we raadsbreed een sessie hebben aangevraagd omdat we ons zorgen maken over het Sociaal Domein. Het Sociaal Domein is ongekend ingewikkeld en heeft heel veel onderlinge verbanden. Dus als we het over jeugd hebben dan zie je dat de problematiek bij jeugd vaak ook samenhangt met problematiek van ouders in bijstandsgezinnen of anderszins in armoede. Ik mis op dit moment een beetje die context in deze discussie. Waarom is het zo belangrijk om juist ook nu te kijken naar een terrein waar het op zich, gemeente Haarlemmermeer, gezien alles wat er gebeurt, redelijk goed gaat. Dat is omdat we volgens mij in onze arbeidsmarktregio iets heel bijzonders hebben gedaan en wij als VVD zijn daar heel erg blij mee. We hebben namelijk obstakels geslecht tussen het UWV en de gemeente. We zijn heel erg positief over die pilot van het RWC. Natuurlijk moet het zich nog bewijzen en die € 14.000,00 mevrouw Kamsteeg, dat is een bespaarde uitkering. Dat kan ik u zo vertellen. Dat is heel fijn, die hoeven we niet meer te geven. Maar wat hier gebeurt is dat er één loket bestaat voor niet alleen mensen die uiteindelijk zijn doorgezakt in een specifieke regeling, maar al daarvoor worden geholpen. Een van de dingen die de VVD altijd heeft gezegd is: je moet mensen arbeidsfit houden. Arbeidsfitte mensen gaan sneller weer de arbeidsmarkt op Je moet ook in mensen investeren. Juist door te investeren in mensen, ook als ze in een bijzondere positie zitten, geef je ze niet alleen waarde en zelfregie, maar kunnen ze uiteindelijk ook weer zelfstandig die arbeidsmarkt op. Dat is wat voor een deel dat RWC doet. En dat doet het doordat we nu eindelijk mogelijkheden krijgen om te experimenteren. Wij willen als VVD eigenlijk oproepen Haarlemmermeer, college, ga door met het experimenteren en laat het rijk zien dat als je een aantal van deze barrières slecht, je juist veel beter kan werken. Wat het RWC ons ook heeft laten zien en wat heel erg belangrijk is voor de VVD, is het datagericht werken. Nee, we gaan niet datagericht sturen, we sturen niet op de data, maar die data geven ons onwaarschijnlijk veel inzicht. Die inzichten kunnen worden gebruikt voor die mooie voorbeelden die we hebben aangehaald. Want waarom werkt het nu om iemand vanuit een kunstsector naar een specifieke beroepsgroep in het ziekenhuis te begeleiden. Dat werkt omdat we onderzoek hebben gedaan naar de skills en de vaardigheden die vanuit de ene beroepsgroep naar de andere kunnen worden overgebracht. Dit is precies de reden waarom wij als VVD zeggen: leer als gemeente, leer als college specifiek over die data en hoe je daarmee onze dienstverlening kunt verbeteren. En ook hoe ingewikkeld het voor sommige mensen is om naar die arbeidsmarkt te gaan. Want we willen niet ontkennen dat er een groep mensen is voor wie die stap misschien uiteindelijk ook wel heel erg ver is. Uiteindelijk is werk natuurlijk de beste remedie. Maar werken kan niet zonder ook in te zetten op de economie en zonder zicht te hebben op de andere problematiek die er bij zo een gezin speelt. Dus laten we vooral deze domeinen met elkaar samen blijven behandelen. Dan nog één reactie op het stuk dat de PvdA heeft laten meesturen. Dat gaat over de oproep voor de basisbaan. De VVD zet vraagtekens bij die oproep voor de basisbaan. Niet omdat we het er niet mee eens zijn maar omdat er twee verschillende manieren zijn voor het invullen van de basisbaan. Daar willen wij graag hierbij onze voorkeur meegeven aan het college. Je kunt de basisbaan invullen als een ouderwetse

Melkertbaan. Een Melkertbaan creëert een baan voor iemand, een goede baan, maar geen incentive om door te stromen naar de arbeidsmarkt en je verder te ontwikkelen. Dat is dus uiteindelijk een plek als springplank waarmee mensen niet verder komen.

De VOORZITTER: Mag ik u vragen af te ronden?

Mevrouw KLIPHUIS: Ja, mijn laatste punt. Je kunt een basisbaan ook creëren als de baan zoals in Amsterdam bij de Werkbrigade en dan is het een opleidingsplek en steunen wij het idee van PvdA voor de basisbanen van harte en hopen we ook dat het college daarmee verdergaat. Dank u wel.

De VOORZITTER: Wie mag ik verder het woord geven? Mevrouw Van der Meij, gaat uw gang.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter. Ik ben het met mijn collega aan mijn linkerzijde eens dat we niet alleen moeten kijken naar het RWC maar dat deze sessie breder is dan dat en dat het ook ziet op armoede binnen gezinnen, op bijstand, op bijzondere bijstand, et cetera. Ik wil wel even een aantal punten noemen die toch wel raakvlak hebben met het RWC. Dat is om te beginnen het feit dat we ook nog het House of Skills hebben. Mijn college noemde het ook al, we moeten goed kijken naar vaardigheden. Want het gaat erom met welke vaardigheden je van baan naar baan kunt. Ik kan niet helemaal achterhalen wat de verhouding is tussen nu het RWC en het House of Skills en het vaardigheidenpaspoort dat daar wordt gebruikt. Ik vraag me af of de wethouder daar iets over kan zeggen. Dan ook even over het taalgebruik, ik wil hem toch kwijt. Ik hoorde mijn collega zeggen wat heel belangrijk is, is het arbeidsfit houden van mensen. Daar ben ik het helemaal mee eens. Ik heb de sessie over Share van gisteren teruggekeken. Dat is al een Engelse term. Daar wordt gesproken over job ready, het gaat om arbeidsfit, kun je aan de slag of niet. Kunnen we daar met elkaar alsjeblieft naar kijken. Want het staat echt vol met Engelse termen waarvan ik denk: kom op, we zijn hier in Haarlemmermeer, we zijn pioniers en we zijn allemaal pragmatisch ingesteld zou ik zeggen. Als ik het wel heb over die bijeenkomst van Share wil ik het ook even hebben over spreker Guido Braam. Hij sprak over de herwaardering van vakmanschap. Daar kan D66 zich ongelofelijk in vinden. We moeten met elkaar kijken wat we nodig hebben, nu maar vooral ook in de toekomst, vakmanschap is ondergewaardeerd. Daar moet een herwaardering voor komen. Zeker ook om de omscholing van werk naar werk. We hebben het al over skills, vaardigheden. Laten we daar vooral die herwaardering van vakmanschap een prioriteit geven. Wat mij betreft in combinatie met de focus op jongeren. Ik ben het wel eens met mijn collega van de PvdA die aangeeft dat het risico bestaat dat zich bij die jongeren een verloren generatie aan het ontwikkelen is. De focus op jongeren moet erin zitten. Dat er opleiding plaatsvindt, vakmanschap, opleiding, of dat nu is door onderwijs of leren op het werk, maar ontwikkelvaardigheden juist bij de jongeren ook.

De VOORZITTER: Mevrouw VVD.

Mevrouw KLIPHUIS: Heerlijk, ik kan me er helemaal in wentelen mijnheer de voorzitter, dank u wel. Ik zou graag aan mijn collega mevrouw Van der Meij willen vragen of ze pleit voor een apart jeugdwerkloosheidsbeleid en extra beleid met ook de middelen die zijn vrijgekomen voor de regio's om jeugdwerkloosheid aan te pakken of dat ze denkt dat dit gewoon in de bestaande werkwijze moet worden ingevoegd.

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Meij, gaat uw gang.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter. Dat is een interessante vraag waar ik heel eerlijk gezegd niet heel erg over heb nagedacht. Maar als ik kijk naar het RWC, waarvan we allemaal vinden dat het een enorm belangrijke rol heeft, maar waarvan de resultaten zich nog moeten laten aanzien.

Als ik zie wat we allemaal hebben dan denk ik dat we binnen Haarlemmermeer veel mogelijkheden hebben om die jongeren te helpen. Alleen moeten we het wel met elkaar afspreken. Als je het hebt over de groep die zich nu aandient in de bijstand of naar de bijstand dreigt te komen, dan moet daar je focus op liggen. Want als we die laten zwemmen na alles wat ze in een coronatijd al hebben meegemaakt, dan hebben we daar de komende twintig, dertig jaar problemen mee en last van. Dan blijven we deze sessie houden omdat er een groep is die maar niet uit dat Sociaal Domein raakt en zelfstandig aan de bak kan. Ik wil afsluiten met de D-groep, de kwetsbare groep, de mensen met de grote afstand tot de arbeidsmarkt, want daar maak ik me wel een beetje zorgen over. Mijn collega van de ChristenUnie-SGP zei het al: eigenlijk staan alle signalen op groen. En het ziet er allemaal toch een stuk minder dramatisch uit dan toen we deze sessie aanvroegen. Toch hoop ik dat we de D-groep niet laten zwemmen. Juist nu het zo aantrekt, moet daar aandacht voor zijn. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u, dan kom ik bij mevrouw Elfers, HAP, gaat uw gang.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel mijnheer de voorzitter. Bijna iedereen haalt het aan in de eerste termijn, maar vanavond bespreken we het laatste onderwerp, Werk en Inkomen, zoals door de raad verzocht. Ik maak graag ook even van de gelegenheid gebruik om de ambtelijke organisatie te bedanken voor het verstrekken van alle informatie. Soms in beperkte tijd. Als raad is er behoefte om over dit onderwerp te spreken en niet omdat dit thema onderdeel is van de oplopende tekorten, zoals mevrouw Van der Meij eigenlijk ook al een beetje aanstipte, maar omdat het onlosmakelijk is verbonden met het brede Sociaal Domein en de maatschappelijk beoogde doelstellingen. Voorzitter, de laatste keer dat wij als raad spraken over dit onderwerp was oktober jl. We zaten toen bijna zeven maanden in de coronacrisis en die crisis is nu al vijftien maanden oud. Inmiddels horen we positieve geluiden over de snelheid waarmee de economie zich herstelt. We zien zelfs dat er onder andere in de horecasector een personeelstekort is. Eigenlijk zien we dat de grote economische krimp van bijna 30%, die aan het begin van de coronacrisis werd voorspeld, nu maar ongeveer zo een 5% is. Voor Haarlemmermeer komt dat neer op 2445 inwoners in de bijstand in 2020. Dat komt onder andere door onze sterke arbeidsmarkt en de aanpak Werk boven uitkering. Die aanpak heeft onder andere in 2019 geresulteerd in een bijstandspercentage van slechts 1,5%. Dat was goed te noemen, ten opzichte van destijds het landelijk gemiddelde van 2,5%. Door de coronacrisis zijn in 2020 meer inwoners de bijstand ingestroomd dan uitgestroomd. Gelukkig is de voorspelde maar ook de gevreesde werkloosheid, waar we rekening mee hielden aan het begin van de crisis, vooralsnog uitgebleven. U schrijft ook dat u rekening houdt met een groei aan instroom in de bijstand. De vraag aan het college is: heeft u zicht op deze groei? Welke risico's verwacht het college de komende tijd? Heeft u ook zicht op instroom wanneer bijvoorbeeld de steunmaatregelen vanuit het rijk stoppen? Het college heeft de raad een nota gestuurd waarin het de raad vraagt om in te stemmen met het voorstel om de samenwerking binnen de arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam met het RWC, het is hier al meerdere keren genoemd, gedurende de verlengde pilotperiode te continueren tot 31 december 2022. Ik hoorde er positieve geluiden over en toch wil ik de verhelderende vraag met betrekking tot de tussenevaluatie van het RWC Groot-Amsterdam namens mijn fractie stellen. Mag de fractie van HAP concluderen dat wanneer het RWC optimaal functioneert gemeenten hiervan profiteren omdat de bijstandsinstroom niet negatief wordt beinvloed? Voorzitter, ook vraagt het college om de aanpak Werk boven uitkering te continueren. Daar kan de fractie van HAP kort over zijn. Dat heb ik in oktober j. ook gezegd. College, blijf koersvast, blijf maatwerk leveren waar nodig en blijf kritisch kijken naar mogelijkheden. Werk boven uitkering blijft voor de fractie van HAP het credo. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan kom ik bij GroenLinks, mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter. Inderdaad, het is kwartet na vanavond. Want dit is de vierde bijeenkomst die wij met elkaar hebben georganiseerd over het Sociaal Domein. Ik wil er een

paar dingen uithalen. Het eerste gaat over het RWC. Dat is misschien wel het hoofdthema, ook vanwege corona. Vanuit D66 en GroenLinks hebben we er vroegtijdig aandacht voor gevraagd. Ik ben ook heel blij dat het begint te lopen. Vooral ook omdat wij het heel belangrijk vinden dat mensen van werk naar werk gaan. Inclusief een soort skillspaspoort, een competentiepaspoort. Wat kun je. Ik heb gisteren ook even naar Share geluisterd en naar aanleiding van het verhaal van Guido Braam een vraag gesteld. Hij hield een vurig pleidooi voor de kansen om mensen om te scholen naar beroepen waar we in deze regio heel erg behoefte aan hebben. Bijvoorbeeld in de bouw, in de techniek, als het gaat om de energietransitie. Er moeten hier 250.000 huizen bij komen. Daar hebben we gewoon handjes voor nodig en mensen die de techniek beheersen. In de zorg is ook heel veel vraag. Dus de economische diversificatie, de kansen zien, het RWC, eigenlijk is het een crisis die we niet moeten 'wasten', in goed Nederlands, maar goed moeten aanpakken. Het gaat om mensen die van werk naar werk gaan. Maar het biedt ook mogelijkheden om tekorten in hele belangrijke sectoren op te lossen. Ik sluit me overigens aan bij veel dingen die mijn collega's hebben gezegd. Voor een ding wil ik speciaal aandacht vragen. Dat gaat over de Participatiewet. Met name de jonggehandicapten die voorheen een Wajonguitkering zouden krijgen maar dat nu niet meer krijgen omdat de regels zijn veranderd. De conclusie moet helaas zijn dat de jonggehandicapten niet aan het werk komen, of heel moeizaam aan het werk komen. Dat baart de fractie van GroenLinks hele grote zorgen. We zijn heel blij met AM match. We vinden ook dat we moeten kijken of er specifiek iets op kan worden ingezet. Het probleem is namelijk dat die mensen heel vaak niet in beeld zijn bij de gemeente. Ze hebben ook geen recht meer op een uitkering. Hoe zit dat? Wethouder kunt u ons dit misschien via de voorzitter vertellen, zijn deze mensen in het zicht? Zo ja, wat we nog meer zouden kunnen doen. Het derde dat ik namens GroenLinks in deze paar minuten wil aankaarten, dan sluit ik ook aan bij mevrouw Kliphuis en andere sprekers hier, we zitten in een situatie waarin we zien dat we in het Sociaal Domein geen grip hebben op de financiën. Wij vinden ook dat we niet altijd voldoende grip hebben op de uitkomsten. Dat is niet zozeer een schuld van Haarlemmermeer, maar dat is gewoon hoe ingewikkeld het is geworden. De oproep die wij hebben is, laten we nu gewoon daarin ook kijken wat we kunnen doen om frictiepunten voor inwoners, bedrijven, weg te halen. Goed kijken zodat we het niet alleen financieel beter in de vingers houden maar ook vooral op de inhoud zodat we onze mensen zo goed mogelijk voorzien van wat ze nodig hebben zodat iedereen kan meedoen in de samenleving. Dat is wat ik wilde zeggen.

De VOORZITTER: Dank u wel dan zijn er nog twee. Mijnheer Khabab en mijnheer Kenselaar. Eerst mijnheer Khabab? Gaat uw gang.

De heer KHATAB: Mijnheer KHATAB is het. Mijnheer Khatab juist, EEN Haarlemmermeer. Wij zijn positief over het RWC, maar toch bezorgd om een aantal zaken: werkgevers en samenwerking, jeugdwerkloosheid en armoede en de relatie tussen werkgever en onderwijs. Het Werkcentrum ondersteunt werkgevers om personeel aan het werk te houden bijvoorbeeld door bedrijven met elkaar in contact te brengen. Helaas is er naar onze mening nog niet voldoende plaatsing. Betekent dit dat het doel misschien te ambitieus is? We willen zien dat het RWC steeds meer werkgevers blijft werven. Bedrijven zijn nog in winterslaap door de steunpakketten van de overheid, maar de anderhalvemetersamenleving zal op korte termijn alsnog zorgen dat horeca niet meer dan ongeveer 60% omzet zal draaien. Dus operationele kosten, lees ontslag, zullen geheid worden bekeken. Is dit misschien iets waar we op moeten letten? Dan het ontschotten van dienstverlening. Dit betekent dat de activiteiten vanuit partners beter zal worden afgestemd. Met de bezuinigingen krijgen partners misschien wel andere behoeften. We vragen ons af hoe we ze hierin tegemoet kunnen komen. Het is ook al eerder gezegd, maar ik zal toch kort even aanhaken. EEN Haarlemmermeer ziet in het Sociaal Domein ook jeugd en jongeren als een belangrijk onderdeel. Doorstromen en het zoeken van werk kan door stagebegeleiding of oriëntatie een cruciaal element zijn voor jongeren. Daarom vragen we ons ook af hoe we die relatie tussen scholen en bedrijven meer kunnen versterken. Voorzitter, wat is de rol van de gemeente hierin om deze relatie te versterken? Uitzendkrachten en tijdelijke contracten gaan vooral om jonge-

ren. We zien daarom ook dat deze groep moet worden betrokken. We steunen misschien wel een mogelijk voorstel om jeugdwerkloosheid ook aan te pakken. Natuurlijk vinden wij dat de gemeente met diverse gemeenten, ook het UWV, maar juist vooral onderwijs moet zorgen dat er betrokkenheid is bij bedrijven. Het zou mooi zijn als dit kan worden gefaciliteerd door de gemeente of bijvoorbeeld door dit werkcentrum. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan geef ik de heer Kenselaar het woord, GEZOND Haarlemmermeer.

De heer KENSELAAR: Dank u wel voorzitter. Werk en inkomen. De cijfers wijzen duidelijk uit dat de regio waarin ook Haarlemmermeer zich bevindt op het gebied van baanverlies, onder andere door de coronacrisis, toch wel behoorlijke klappen heeft gekregen. Prima dus dat het RWC Groot-Amsterdam in het leven is geroepen. Inmiddels heeft het centrum zijn toegevoegde waarde al bewezen en is het nog steeds aan het bewijzen. Natuurlijk is het verliezen van werk en inkomen door alle lagen van de samenleving merkbaar. Maar zoals we allemaal al hebben gelezen en ook met een beetje gezond verstand hadden kunnen beredeneren, zijn het naast de al vaak genoemde jongeren vooral de mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die deze afstand nog groter zien worden. Natuurlijk, zoals mevrouw Ballieux al zei, AM match heeft als kerntaak deze groep naar werk te begeleiden. Maar wat is er mis mee om ook het RWC om zich heen te laten kijken waar de mogelijkheden liggen voor deze groep. AM match en RWC hoeven namelijk niet met elkaar te concurreren, ze kunnen complementair aan elkaar zijn. Waar bedrijven uit het netwerk van de een, meer zoeken dan de mensen waar ze eigenlijk naar op zoek zijn, kunnen ze de zoekende bedrijven naar elkaar doorverwijzen en andersom. Uiteindelijk is één ding erg belangrijk en er ligt een grote taak voor ons als gemeente. Namelijk dat de mensen die om wat voor reden en welke leeftijdscategorie ook op zoek moeten naar een nieuwe baan of een opleiding of omscholing heel duidelijk voelen dat ze het weliswaar voornamelijk zelf moeten doen, maar in elk geval niet alleen. Dat lijkt mij het belangrijkste op dit moment. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan geef ik de heer Rip het woord.

Wethouder RIP: Ja voorzitter, dank u wel. Dank raad voor het toch overwegend positief geluid en ook de zorgen. De zorgen die u massaal uitspreekt, die worden door het college gedeeld. De coronacrisis heeft het landschap van werk en inkomen behoorlijk en heel sterk veranderd. Dat zien we dan terug in de afgelopen jaren bij de stijging van de WW en de stijging van de bijstand. Maar we zien toch ook wel dat de cijfers weer teruglopen. En dat er in de bijstand een soort stabilisatie ontstaat. We hebben afgelopen jaar veel veerkracht op de arbeidsmarkt en van de ondernemers gezien. Ik denk dat die verwachting niet is uitgekomen. Dat kunnen we rustig zeggen. In positieve zin, die veerkracht van de ondernemers is ongelofelijk hoog. Dat geeft me nu wel de gelegenheid, daarom ben ik echt heel erg blij, ondanks het EK, om vanavond hier toch enige complimenten uit te delen. Die zijn terecht. Complimenten voor de ondernemers voor hun ongelofelijke veerkracht. En alleen zij verdienen de complimenten, geen wethouder, geen college, helemaal niemand, dat doen ze allemaal zelf. Maar we zijn blij dat die versoepelingen tot 1 oktober a.s. doorlopen. Als morgen, vrijdag, de persconferentie ook nog gunstig uitpakt hebben we in ieder geval een paar maanden voor het einde van die steunmaatregelen. Waarbij wellicht het herstel nog sneller kan, dan mensen nu hebben voorspeld en dan we hier ook regelmatig in de media voorbij zien komen. Verder wil ik een ding rechtzetten. Ik hoor een aantal van u spreken over het feit dat AM match een concurrent zou zijn binnen het RWC. Ik moet dat echt ontkrachten. Ze zijn partners. Ze zitten in het RWC. Ik denk dat mevrouw VVD net uitstekend aan Forza! heeft uitgelegd hoe het werkt. Zo is het wel. Het feit dat ik hier vraag om verlenging naar 2022 heeft alles te maken met wat mevrouw VVD zei over de data. Ja, de verwachtingen waren in 2020 dat we met negen maanden terug moesten naar de raad om te evalueren, omdat we dachten dat de golf eraan zou komen. Maar het gaat kennelijk op een of andere manier toch beter dan verwacht. We hebben het

kunnen uitstellen naar 2022. We komen naar u terug met een evaluatie in 2022. En daarmee hoop ik, want sommigen van u hebben de wens al uitgesproken, om het dan ook te continueren. Maar ja, dat hangt natuurlijk wel van een goede evaluatie af. Ik hoop die ook te kunnen presenteren in 2022.
Een aantal maal is re-integratie genoemd en de aanpak Werk boven uitkering. Wij willen die vorm voortzetten. Daarbij de kwetsbaren niet links laten leggen, nee meenemen. We hebben oog voor iedereen. Dus die zorg op maat houden we. Het is natuurlijk wel zo dat als de cijfers in de bijstand omhoog lopen, hetgeen je binnenkrijgt de kortste afstand tot de arbeidsmarkt heeft. De A- en B-categorie. Die gaan er ook sneller weer uit. Dat komt ook omdat ze dat zelfstandig kunnen. De inzet die je daarop moet plegen heb je nodig, maar ik verwacht niet dat het zoveel zal zijn dat we C en D links laten liggen. Dat gaan we dus niet doen. Ik heb er goede hoop op dat we daar heel snel weer een negatieve tendens kunnen presenteren dat de aantallen naar beneden gaan. Veel is over jongeren gezegd. Ik ben het helemaal eens met de zorgen die zijn geuit. Maar we doen er wel al veel aan. Ik wil u meenemen naar een ervaring die ik samen met wethouder Steffens van onderwijs een aantal weken geleden heb mogen ontvangen bij het ROC. Daar kwamen die geluiden wel naar boven. Een generatie jongeren die vakinhoudelijk zijn geschoold maar die moeite hebben om hun opleiding te afmaken omdat het aan stageplekken ontbreekt. Dat is zorgelijk. Ik hoor iemand zeggen, ik dacht de PvdA, wat gaat u daar dan aan doen? Wat wij doen is aanjagen, verbinden, is een voorbeeldfunctie stellen, of voorbeeld geven. Dat hebben we ook gedaan. We hebben een stagecoördinator in huis. Als gemeente wil ik maximaal inzetten op stageplekken. Inmiddels hebben we er al eentje mogen ontvangen. Die gaat zich over de Tozo en de TONK ontfermen. Maar we gaan het wel doen. De boodschap die we hebben meegekregen uit het onderwijsveld is wel dat we met elkaar in gesprek moeten gaan om met een plan te komen. Dus de jongeren hebben zeker onze aandacht. Dat doen we al. Richting de PvdA, dank voor uw bijdrage en we hebben er zeker dingen uitgehaald. Al dan niet dat we het al deden, het heeft onze aandacht. Ik ga eventjes door de lijst heen. Positief over het RWC. Daar ben ik blij mee. De kostendekkendheid na 2022 en iemand over de RWC. De arbeidsmarktregio's zijn door het rijk centraal neergezet. Dat is het platform voor het herstel van de economie. Alle steunmaatregelen, alle gelden gaan ook naar die arbeidsmarktregio's. De arbeidsmarktregio Groot-Amsterdam heeft ook de pilot met die mobiliteitsteams. Dat is de enige arbeidsmarktregio die kant-en-klaar klaarstaat om te doen wat ze moeten doen. Dus het rijk heeft zijn focus op die arbeidsmarktregio's, vandaar ook dat het belangrijk is dat we daarbij zitten. En vooral ook dat we daarbij zitten om House of Skills, ik hoorde daar ook iemand over, ik dacht mevrouw Van der Meij. We hebben contacten binnen het RWC met House of Skills. We maken er ook gebruik van.

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Meij.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Ja dank u voorzitter. Wat is de verhouding tussen House of Skills en het RWC? Als je van baan naar baan moet meld ik me dan bij het House of Skills of meld ik me bij het RWC?

De VOORZITTER: Mijnheer Rip, gaat uw gang.

Wethouder RIP: In het MRA heb je ook een House of Skills. Daar doelt u waarschijnlijk op en op het RWC. Wij hebben daar in ieder geval die twee met elkaar in verbinding gebracht om te kijken dat we geen dingen dubbel doen. Maar uiteindelijk is die éénloketfunctie heel erg belangrijk. Uiteindelijk moet je daar naar toe. Even resumerend over het feit: waarom doen we het allemaal want we hebben toch uitzendbureaus? Ik onderschrijf dat we daar in de communicatieve zin nog wel wat aan kunnen doen om de bekendheid van het RWC wat meer naar voren te laten komen. Ik merk bij de lokale ondernemers dat het best lastig is. Als je vraagt: bent u op de hoogte van het RWC? Dan zeggen ze vaak: ik heb maar één of twee personeelsleden, wat een gedoe allemaal. Dus het is ook een beetje de onbekendheid, een drempel om die stap te maken. Maar uiteindelijk geloven we in die vorm en de focus,

ook van het rijk. Ik denk ook dat we dat moeten continueren en tot op heden zijn de resultaten uitstekend te noemen. Ik ben er blij mee dat u er zo positief instaat. Dan nog iets over de nazorg en wanneer de steunmaatregelen ophouden.

De VOORZITTER: U krijgt nog een interruptie van de heer De Vries.

De heer DE VRIES: Dank u voorzitter. U heeft het over het RWC en ineens schiet me te binnen dat een aantal maanden achter elkaar twintig mensen per maand aan het werk zijn geholpen. December, januari en februari zo uit mijn hoofd. Heeft u ook recentere cijfers? Dus maart, april, mei van dit jaar? Gaat die lijn omhoog met het aantal plaatsingen?

De VOORZITTER: Mijnheer Rip, gaat uw gang.

Wethouder RIP: Een stijgende lijn? Ik heb recente cijfers. Eergisteren of vandaag zijn ze naar u toegestuurd.

Mevrouw KLIPHUIS: Mag ik voorzitter, ze zitten in de mailbox. Op de beantwoording van de technische vragen van de HAP staat het meest actuele cijfer vanaf 7 juni jl. en het is gestegen.
.
Mevrouw ELFERS: En in iBabs. Ik kan ze voorlezen.

De VOORZITTER: Goed zo, dank u wel. Dan mag de wethouder zijn termijn afmaken.

Wethouder RIP: HAP vraagt of er zicht op groei in de bijstand is en wat is de meerwaarde van het RWC. Het RWC gaat van werk naar werk. Wij proberen echt te voorkomen dat mensen in een uitkeringssituatie terechtkomen. Als het RWC werkt zoals het zou moeten werken en zoals ze het beoogd hebben om te moeten werken, dan heeft elke gemeente daar baat bij. Want dan zal uiteindelijk de instroom in de bijstand minimaal zijn. Dus we hebben er allemaal belang bij dat het goed gaat functioneren. In dat opzicht kan ik dat positief beantwoorden. Over de steunmaatregelen stoppen, we hebben daar ook gesprekken over met de minister. En waarom? Omdat de minister uitgestelde problemen voorziet, de PvdA had het over stilte voor de storm, daarom proberen we het te verlengen tot 2022. De steunmaatregelen hebben bewezen dat er veel wordt overeind gehouden. Maar als ze stoppen moeten we wel zorgen dat het niet in een klap teniet wordt gedaan. Dan moet je denken aan leningen die zijn afgesloten tijdens corona. De schulden die zijn opgelopen, de uitgestelde belastingaanslagen die uiteindelijk toch een keer betaald moeten worden. Dat zijn argumenten waarmee we in ieder geval in G40-verband nu al bezig zijn om dit te tackelen met de minister en te kijken of we daar ook een oplossing voor weten te vinden. Dus de nazorg zal wel degelijk nog een jaar doorlopen. Stel dat 1 oktober a.s. de steunmaatregelen worden beëindigd, dan zie ik echt dat we nog wel een jaar lang de effecten ervan ondervinden. Dat is eigenlijk een beetje het zicht op groei en wat gebeurt er als de steunmaatregelen over zijn. Dat is ongeveer het beeld dat we op dit moment hebben. Voorzitter, ik heb volgens mij alles een beetje aangestipt. De technische vraag werd eigenlijk al beantwoord door mevrouw VVD. Maar ik kijk of ik daar schriftelijk nog op kan terugkomen. In principe had u een goed punt.

De VOORZITTER: Dank u wel voor uw termijn. Dan is er vrij debat. Ik zag een hand voordat mevrouw Ballieux dat deed, dan krijgt u hier na het woord.

Mevrouw KLIPHUIS: Dank u wel voorzitter. Door een aantal mensen is over jeugdwerkloosheid gesproken. Ik vraag me af of de wethouder nog even kan toelichten of we daar apart beleid voor hebben en waar die middelen die vanuit het rijk als onderdeel van het coronapakket naartoe gaan en of dat via

het RWC gaat. Of worden we er op een andere manier over geïnformeerd? Daar zit een aantal partijen mee.

De VOORZITTER: Ik geloof dat u er op wilt aanhaken.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter. Eigenlijk geeft mevrouw Kliphuis ook wel een voorzetje op een vraag die ik heb gesteld. Ik heb gevraagd naar de jonggehandicapten. Dat zijn jongeren met een arbeidsbeperking. Zij komen juist slechter aan het werk sinds we de Participatiewet hebben. Ik ben benieuwd of we ze in het zicht hebben en wat we eraan kunnen doen. Misschien kan dat wel direct mee met de steunmaatregelen. Ik ben benieuwd naar uw reflectie.

De VOORZITTER: Mijnheer Rip, gaat uw gang

Wethouder RIP: Het laatste kan ik bevestigend beantwoorden. We hebben ze in het zicht. We zijn er ook constant mee bezig. Ik moet ook meegeven dat AM match ook bij het RWC zit. We proberen dat echt goed op te pakken. Overigens draait AM match behoorlijk goed. Ik wil het beeld wegnemen dat daar misschien negatief over wordt gedacht. We draaien bijzonder goed, ook nog binnen corona. Dat wil ik even meegeven. We hebben ze in het zicht. Dan de gelden. Dat is wel de reden dat wij ook heel graag in het RWC willen blijven. Daar zit het geld, daar zit ook het onderwijs, daar zit ook de omscholing. Uiteindelijk hebben we voor die groep jongeren dat gewoon nodig. Die gelden kunnen we daar vandaan halen. Je moet zorgen dat je erbij bent op het moment dat het over jongeren gaat. Of je daar apart beleid voor moet maken weet ik niet. Ik zei het al, de gemeente heeft een voorbeeldfunctie. Wij zijn in ieder geval wel bezig met partijen om te zorgen dat we in die vakbekwaamheid iets gaan doen. Dat we een treintje kunnen creëren van bedrijven waarbij je je ook die vakbekwaamheid eigen kunt maken. En dat je jongeren die in de problemen zitten, of die niet meer weg kunnen komen, daar voor in aanmerking laat komen. Dat is het eigenlijk. Ik denk niet dat je er een apart beleid voor hoeft te maken. Ik denk dat we in samenwerking met het onderwijs kunnen komen tot een plan van aanpak en gerichte maatregelen.

De VOORZITTER: Wie wil nog het woord voeren? Mevrouw Van der Meij, D66.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Ik weet dat mensen heel graag naar huis willen omdat er iets met oranje aan de hand is maar ik wil een vraag stellen aan mijn collega's, die werd ingegeven door de Sharebijeenkomst gisteren. Ook door de discussie die we hier nu hebben, namelijk we moeten een goede crisis niet verspillen, dat lijkt me de Nederlandse vertaling daarvan. In die Sharebijeenkomst is gezegd en we hebben het bijna allemaal wel gezegd, we zijn heel erg afhankelijk, wij zijn enorm geraakt door onze afhankelijkheid van Schiphol. Diversificatie, ik vind het een ingewikkeld woord, maar we zouden op dit moment heel erg moeten kijken waar we buiten Schiphol om kunnen zorgen dat er meer gebeurt, dat er meer ontwikkeling is. Over het algemeen zegt dit college een slimme volger te willen zijn. Maar daar werd heel expliciet gezegd: je moet zorgen dat je gaat voorlopen op de rest. Dat vond ik zo een mooie tekst. Straks in de circulaire economie, de energietransitie, hebben we enorm veel mensen nodig. Juist ook de jongen mensen die nu misschien werkloos op de bank zitten. Hoe gaan we dat doen met elkaar? Wat willen wij daarin aan ons college meegeven? D66 zegt laten we inderdaad goed kijken naar die afhankelijkheid van Schiphol en de crisis niet verspillen maar zorgen dat we nu met elkaar ook eens kijken naar andere mogelijkheden en daarin het vakmanschap en die vakbekwaamheid van met name jongeren, maar iedereen die thuis op de bank dreigt te komen, werk van maken. Ik vraag me af hoe de collega's erover denken en hoe we dat kunnen meegeven aan het college.

De VOORZITTER: Ik zie al een paar handjes. Mevrouw Kliphuis was het eerst, gaat uw gang.

Mevrouw KLIPHUIS: Dank u wel voorzitter. Een mooi voorzetje van mijn collega Van der Meij. Dit laat ook maar eens zien hoe erg terreinen met elkaar zijn verbonden. Want we hebben beleid op het gebied van diversificatie. Ik denk dat deze zorg een hele mooie zorg is om aan de wethouder te meegeven die al het beleidsstuk over diversificatie heeft geschreven, mevrouw Ruigrok, hoe diversificatiebevordering er ook toe kan leiden dat je diversificatie op de arbeidsmarkt hebt want wat we nu hebben zijn verschillende soorten bedrijven, maar ze zitten toch vooral in één keten. Als dan de logistiek wordt geraakt, dan wordt opeens een enorm gedeelte van je arbeidspotentieel geraakt. Ik denk dat, daar waar we het standpunt hebben dat we op de circulaire economie een slimme volger moeten zijn, gezien ook deze sessie, dat niet een standpunt is dat we ook hebben op het gebied van arbeidsmarktbeleid. Ik denk dat daar een oproep onderligt, als ik u goed begrijp, dat we moeten investeren in een Leven Lang Leren. En in wat commissie Borstlap noemt dat je altijd moet zorgen dat mensen flexibel blijven op die arbeidsmarkt. Want er is een ding dat we hebben gezien en dat is dat die arbeidsmarkt alleen nog maar verder en sneller gaat veranderen. Dus dat betekent dat we niet alleen bezig moeten zijn met hoe we de categorie A, B, C en D naar de arbeidsmarkt brengen. Maar hoe voorkomen we straks ook dat categorie nul niet doorvalt. Als je kijkt naar het RWC en naar het plan van aanpak, dan is dat een van de vragen die we moeten meegeven aan het RWC. Wat leert dit ons nu dat wij in de toekomst in ons beleid zouden moeten hebben als arbeidsmarktregio of als gemeente zelf om te zorgen dat we onze mensen in die steeds verder evaluerende arbeidsmarkt meehelpen.

De VOORZITTER: Dat is een lang antwoord. Mevrouw Ballieux en dan de heer De Vries. Gaat uw gang.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter. GroenLinks heeft een aantal jaar geleden een motie ingediend die het helaas niet heeft gehaald. Dat ging over de tekorten in de techniek. Er was toen een rapport uitgekomen van de SER. We hebben dat eerder ook bepleit, in een eerder debat, bij economische diversificatie. Toen was het antwoord: we hebben toch niet een blikje met bedrijven dat we hier kunnen openen? Nou, dat zou heel fijn zijn, maar dat hebben we inderdaad niet. Maar we hebben wel kansen die we echt hebben. Namelijk heel veel huizen die hier moeten worden gebouwd. Daarvoor is de kans dat die echt worden gebouwd, we hebben het over de stikstof en een heleboel andere dingen, maar ook gewoon puur de handjes en de techniek. Er is gewoon een bedreiging voor of we dat voor elkaar kunnen krijgen. Dat geldt ook heel simpel voor mensen die zonnepanelen kunnen leggen. De vraag die ik hier wil neerleggen: wij gaan niet over het onderwijs, we schrijven niet het onderwijscurriculum, maar ik zoek wel vanuit GroenLinks echt naar de ruimte om gewoon in onderwijs op de een of andere manier te entameren dat dit soort onderwijs er komt. Want op het moment dat we de handjes hier opleiden kunnen we die mensen ook gelijk stageplekken aanbieden. Dit verhaal kun je ook afsteken voor de zorg. We hoeven niet een blik bedrijven open te trekken, we creëren hier vanzelf een heleboel bedrijvigheid, waar we handjes bij nodig hebben. Maar dan moeten we wel de voorwaarden zoeken in onderwijs.

De VOORZITTER: Ik geef eerst even de heer De Vries het woord en dan kom ik bij mevrouw Kliphuis en mevrouw Van der Meij.

De heer DE VRIES: Mijn inbreng sluit heel erg aan bij wat mevrouw Ballieux zei. Ik hoorde de wethouder zeggen dat stagiairs moeite hebben om aan een stageplek te komen. Aan de andere kant is er jeugdwerkloosheid. Ik denk dat je die ook moet proberen te matchen. Als er iemand is die een technische opleiding heeft gehad en een stage zoekt, dan denk ik: ja in de woningbouw zijn er elektriciens nodig, er zijn loodgieters nodig, er zijn bouwvakkers nodig. Er zijn handjes te kort. Vandaag kwam nog in het nieuws dat de werkloosheid nu al vrijwel op het niveau van voor de coronacrisis ligt. Dus het gaat razendsnel. Er zijn veel mensen nodig. Die stagiairs moeten toch gewoon een stateplek kunnen

vinden en waarschijnlijk ook nog als ze goed zijn blijven hangen bij de werkgever waar ze te werk worden gesteld.

De VOORZITTER: Mevrouw Kliphuis, VVD.

Mevrouw KLIPHUIS: Dank u wel voorzitter. Ik heb toch nog een verscherpende vraag bij mevrouw Ballieux. U heeft het over onderwijs. Maar als we het hebben over arbeidsmarkt, hebben we het over een aantal verschillende vormen van onderwijs. Dan hebben we het onderwijs dat leidt tot een beroepskwalificatie, maar we hebben ook het onderwijs dat nodig is voor om- en bijscholing. Ik denk dat we er in de discussie goed onderscheid tussen moeten maken. Want het onderwijs dat voor om- en bijscholing nodig is daar worden wij als gemeente en rijk ook echt op aangesproken. Het onderwijs dat vmbo- en vakscholen bieden is iets anders. Ik denk ook dat we daar een andere rol in hebben. Ik vraag even aan mevrouw Ballieux hoe zij de rol die wij er als overheid in zouden moeten hebben precies ziet.

De VOORZITTER: Even vooraf. Sluit uw vraag hier bij aan? Dan krijgt u eerst het woord en dan daarna mevrouw Ballieux.

Mevrouw VAN DER MEIJ: We hebben onze bijdragen niet afgestemd, maar daar lijkt het zowat wel op Mijn vraag zit exact op dat stuk. Want het gaat inderdaad ook om het ontwikkelen van vaardigheden. Voor de groep jongeren die niet in staat is om nu, door allerlei redenen, daadwerkelijk fulltime onderwijs of parttime onderwijs te volgen. Of een groep werknemers die op de bank zit en niet meer in staat is om daadwerkelijk een schoolse opleiding te volgen. Er is juist zoveel mogelijk op het gebied van het ontwikkelen van vaardigheden. Daar zou inderdaad de gemeente wel een rol in kunnen spelen door het samenbrengen van werkgevers en partijen die bereid zijn om daarin te investeren. Die bereidheid is er denkt D66, omdat het vraagstuk dat erachter ligt zo enorm groot is. Namelijk al die mensen die straks die huizen moeten bouwen, die energietransitie vorm moeten geven et cetera. Mijn vraag ligt in het verlengde, wat vindt u van die rol van de gemeente in het ontwikkelen van een vaardighedencentrum om het even zo te noemen.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Ik vind het echt een heel leuk gesprek. Ook omdat het eigenlijk gaat over de complexiteit en tegelijkertijd hoeveel kansen er liggen. Precies wat mevrouw Van der Meij ook zegt, als je kijkt naar de maatschappelijke vraag dan lopen daar heel veel lijntjes van mensen die nu een baan hebben en een andere baan moeten vinden, misschien zijn ze wel 56 of 54 of 60, die moeten omscholen. Ik weet ook uit rapporten dat de vraag in die technische sector gaat over mensen die het daadwerkelijk kunnen doen tot mensen die in staat zijn om het hele netwerk te berekenen en te kijken wat nodig is in de regio en daar bij wijze van spreken een WO-opleiding voor hebben. Dit gaat over veel opleidingsniveaus. Ik ben ook op zoek naar de rol van de gemeente. Op het moment dat het gaat over een RWC dan ligt dat voor de hand. Ik heb gelukkig de wethouder net iets horen zeggen over de verbindende rol van de gemeente. Je kunt ook lobbyen om een school hiernaartoe te halen, of het ROC te verleiden. Maar ook werkgevers met een school te verbinden. We hebben het ook over jongerenwerkloosheid gehad. Ik denk dat er gewoon heel veel kansen zijn in dat vraagstuk. Het fijne daarvan is dat we een maatschappelijke vraag oplossen die er is. Maatschappelijke vragen, één plus één is misschien wel vijf in dit geval. En dat we ons misschien minder afhankelijk maken van toch wel eenzijdige werkgelegenheid die verbonden is met de luchtvaart. Die ons ook kwetsbaar maakt, dat hebben we helaas moeten constateren. Ik denk dat er veel kansen liggen. Ik hoop dat we met elkaar dit gesprek goed blijven voeren.

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

Mevrouw KLIPHUIS: Ja, dank u wel voorzitter. Voor de voetballiefhebbers, wij zijn volgens mij nog niet klaar met dit gesprek. Ik ben een enorme voetballiefhebber maar werk en inkomen is uiteindelijk toch belangrijker dan een willekeurige wedstrijd van het Nederlands elftal. Mijn excuus voor deze mening. Er is in het verleden al heel veel op dit terrein geïnvesteerd. Via bepaalde branches zijn er ontzettend veel opleidingsfondsen gekomen. Dat komt niet van de grond. We hebben er als gemeente natuurlijk ook al aan getrokken. We kunnen nu denken dat er ergens een ei van Columbus ligt, maar ik denk dat we de stapjes iets kleiner moeten maken en gewoon die opdracht moeten meegeven aan het RWC omdat zij op dit moment al die partners aan tafel hebben, om eens te kijken wat er wel kan. Ik heb het idee dat we heel vaak vanuit een eigen koker bedenken hoe de oplossing moet worden gemaakt en niet met al die partners aan tafel zitten. Ik zou graag de wethouder oproepen om die boodschap mee te geven als we over het plan van aanpak verder praten voor het RWC. Hoe moet het dan verder met een aantal van deze grote vraagstukken? Jeugdwerkloosheid, maar ook de vraag naar om- en bijscholing.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux gaat uw gang.

Mevrouw BALLIEUX: Ik wil me daarbij aansluiten. Dit is gewoon een systeem. Feit is dat die rapporten er al jarenlang zijn. Er zijn jarenlang al fondsen en investeerders en toch lukt het niet. Dus is de vraag: wat kunnen we dan wel doen? Het antwoord ligt in obstructies en frictiepunten die er ergens zijn. ik ben het eens met mevrouw Kliphuis dat je gewoon kleine stapjes moet nemen. Tegelijkertijd is de vraag en de opdracht wel heel groot. Het gaat echt om tienduizenden banen die we in deze techniek-sector tekortkomen. Dat is misschien uiteindelijk ook wel een soort masterplan dat misschien in de MRA moet worden uitgerold. Wie zei dat nou, dat vond ik zo mooi, we hoeven het niet alleen...

De heer KENSELAAR: Je kunt het wel zelf doen maar niet alleen.

Mevrouw BALLIEUX: Precies, dat geldt ook voor de gemeente Haarlemmermeer. Dat vond ik zo mooi, ik moet het opschrijven. Die kan op een tegeltje. Die wil ik de wethouder ook meegeven. We hoeven het gelukkig niet alleen te doen. We hebben onze partners, maar dat zijn misschien onverwachte partners. Laten we gewoon heel goed hierover spreken.

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Meij, D66

Mevrouw VAN DER MEIJ. Dank u wel voorzitter. Ik kan de oproep van mijn VVD-collega wel steunen. Ik wil expliciet aan de wethouder vragen het mee te nemen in dat RWC. Laat het dan ook zichtbaar terugkomen in de evaluatie.

De VOORZITTER: Wethouder ik hoor een duidelijke oproep aan u. Wilt u daarop reageren?

Wethouder RIP: Die oproep steun ik. Ik kan er heel makkelijk van af komen door te zeggen: die opdracht hebben we al neergelegd bij het RWC, maar dat vind ik een beetje flauw. Het laatste zichtbaar opnemen in de evaluatie, helemaal met u eens. Ik wil nog iets toevoegen over het onderwijs. Ik ben gisteren ook bij die meeting geweest, waar u het over had. Ik heb de heer Braam natuurlijk ook goed gehoord. Wat hij zei was dat hij het vakmanschap koppelt aan duurzaamheid en circulair. Maar het gaat natuurlijk vanaf de stukadoor tot aan de kok. Dat is de boodschap die hij uitdraagt. Hij koppelde dat wel aan een bepaald thema. Daarin stelde hij: laten we wel zorgen dat als je een groep vaktechnische mensen hebt en ik vertelde u de ervaring die ik met mijn collega-wethouder Steffens had bij het ROC, dan moet je wel zorgen dat je stageplekken hebt om die mensen de opleiding te kunnen laten

afronden. Dat was lastig. Bedrijven hadden in een coronapandemie iets anders aan hun hoofd dan mensen in een stage te begeleiden. Die ervaring nemen we mee en we kijken of we daar in de toekomst beter voor de dag kunnen komen. Maar, ik zeg er ook bij dat het een kwestie is van een lange adem. We zouden ook eens moeten nadenken om op basisscholen ook de techniek wat meer sexy te maken als het gaat om keuzen van vervolgonderwijs. Misschien moeten we daar wel wat meer in investeren. Dus kortom er zijn kansen en mogelijkheden zat. Ik ga die boodschap zeker meenemen en ik hoop dat u tevreden in de evaluatie, de zichtbaarheid van de resultaten kunt zien. Ik hoop daarop.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik denk dat we zo langzamerhand naar het einde van deze sessie toe gaan. Het is geen raadsvoorstel, dus het was duidelijk met elkaar in discussie. Ik dank u voor uw aanwezigheid en sluit ik hierbij de bijeenkomst. Prettige avond nog.